

Współdziałanie w przedsiębiorstwie służby bhp i społecznej inspekcji pracy

w celu zapewnienia realizacji zadań pracodawcy wynikających z kodeksu pracy

Warszawa, 19 marca 2018 r.

1993

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Pracowników Służby BHP

ZARZĄD GŁÓWNY

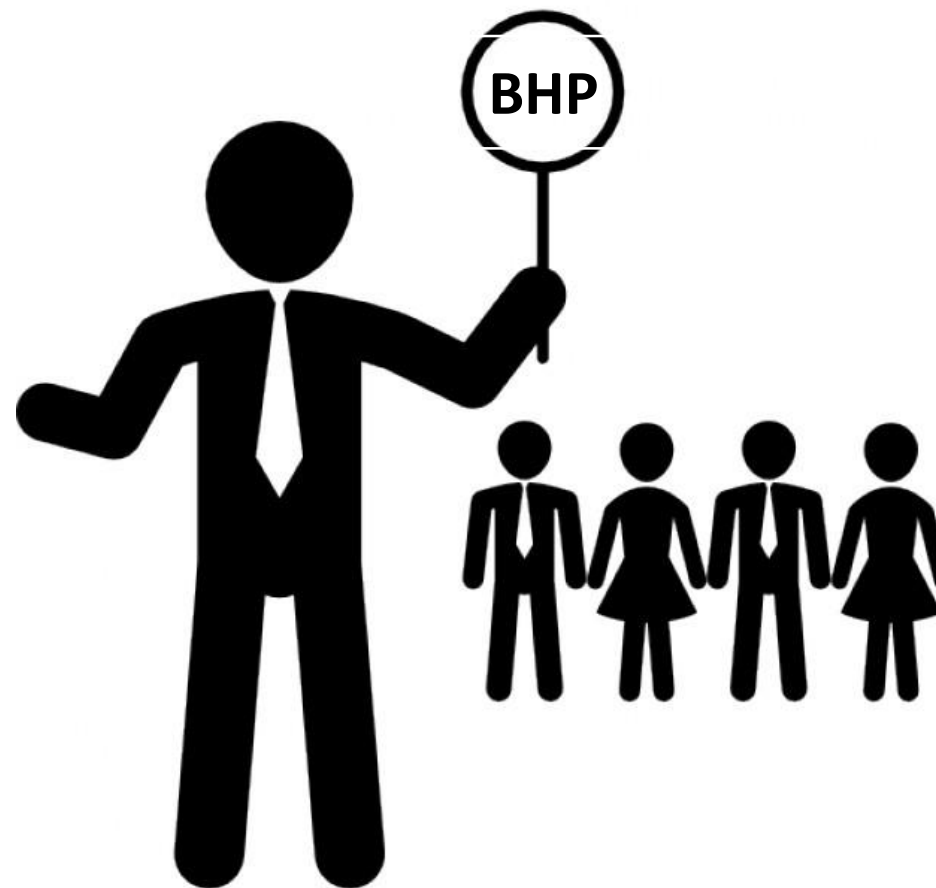
37 ODDZIAŁÓW

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jednolity z 12 stycznia 2018 r. Dz. U. z 2018 r. , poz. 108),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704 z późn. zm.

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704 z późn. zm.) - kwalifikacje osób wykonujących zadania służby bhp, liczebność oraz zadania i uprawnienia służby bhp.

§ 1 ust. 5 rozporządzenia „(...)służba bhp podlega bezpośrednio pracodawcy(...)”.

§ 4 ust. 1 rozporządzenia - określono wymagania kwalifikacyjne służby bhp:

1) inspektorem do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca zawód technika bezpieczeństwa i higieny pracy,

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

- 2) **starszym inspektorem** *do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca*
- a) *zawód technika bezpieczeństwa i higieny pracy oraz co najmniej 3-letni staż pracy w służbie bhp lub,*
 - b) **wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz co najmniej 1 rok stażu pracy w służbie bhp,**
- 3) **specjalistą** *do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca* **wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz co najmniej 1 rok stażu pracy w służbie bhp,**

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

- 4) **starszym specjalistą** do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz co najmniej 3-letni staż pracy w służbie bhp,
- 5) **głównym specjalistą** do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz co najmniej 5-letni staż pracy w służbie bhp.

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

§ 2 ust. 1 Rozporządzenia - zadania służby bhp:

- 1) **przeprowadzanie kontroli warunków pracy (...),**
- 2) bieżące informowanie pracodawcy o stwierdzonych zagrożeniach (...),
- 3) sporządzanie i przedstawianie pracodawcy, co najmniej raz w roku, okresowych analiz (...),
- 4) udział w opracowywaniu planów modernizacji i rozwoju zakładu pracy (...),
- 5) udział w ocenie założeń i dokumentacji dotyczących modernizacji zakładu pracy (...),
- 6) udział w przekazywaniu do użytkowania nowo budowanych lub przebudowywanych obiektów (...),
- 7) **zgłaszanie wniosków dotyczących wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy (...),**

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

- 8) przedstawianie pracodawcy wniosków dotyczących (...) ergonomii (...),
- 9) udział w opracowywaniu zakładowych układów zbiorowych pracy, wewnętrznych zarządzeń, regulaminów i instrukcji (...),
- 10) opiniowanie szczegółowych instrukcji (...),
- 11) udział w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (...),
- 12) prowadzenie rejestrów, kompletowanie i przechowywanie dokumentów (...),
- 13) doradztwo w zakresie stosowania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 14) udział w dokonywaniu oceny ryzyka zawodowego (...),
- 15) doradztwo w zakresie organizacji i metod pracy na stanowiskach pracy (...),

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

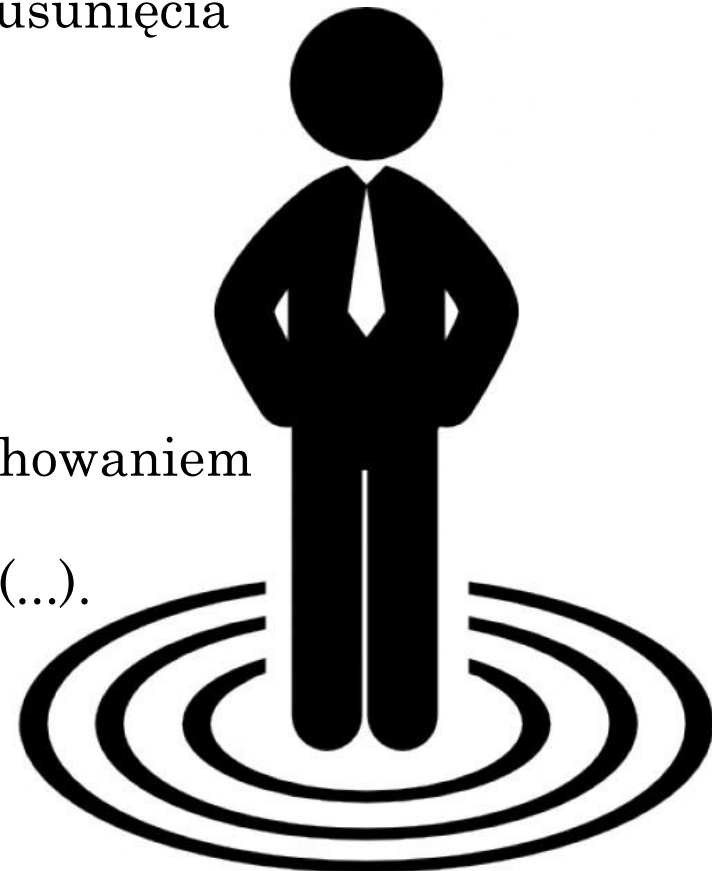
- 16) współpraca z właściwymi komórkami organizacyjnymi lub osobami, w szczególności w zakresie organizowania i zapewnienia odpowiedniego poziomu szkoleń (...),
- 17) współpraca z laboratoriami (...) do dokonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych (...),
- 18) współpraca z laboratoriami (...) zajmującymi się pomiarami środowiska naturalnego (...),
- 19) współdziałanie z lekarzem (...),
- 20) współdziałanie ze społeczną inspekcją pracy (...),
- 21) uczestniczenie w konsultacjach w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (...),
- 22) inicjowanie i rozwijanie na terenie zakładu pracy różnych form popularyzacji problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii.

Służba bhp – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

§ 3 Rozporządzenia - uprawnienia służby bhp do:

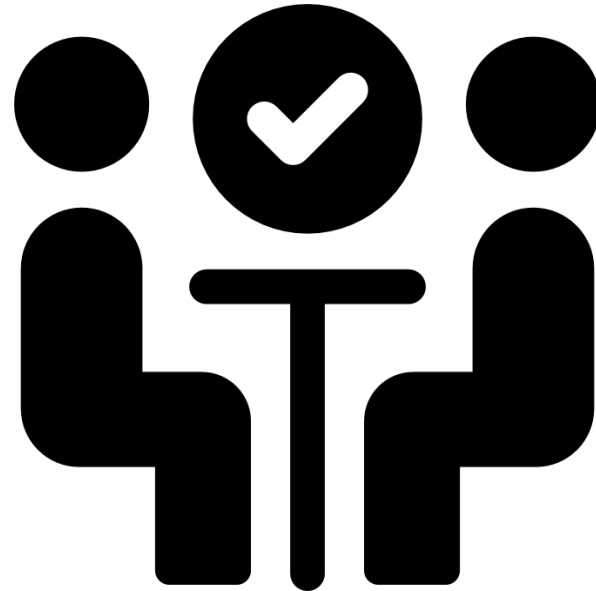
- 1) przeprowadzania kontroli (...),
- 2) występowania do osób kierujących pracownikami z zaleceniami usunięcia stwierdzonych zagrożeń (...),
- 3) występowania do pracodawcy z wnioskami o nagradzanie (...),
- 4) występowania do pracodawcy o zastosowanie kar (...),
- 5) niezwłocznego wstrzymania pracy maszyny (...),
- 6) niezwłocznego odsunięcia od pracy pracownika zatrudnionego przy pracy wzbronionej,
- 7) niezwłocznego odsunięcia od pracy pracownika, który swoim zachowaniem stwarza zagrożenie (...),
- 8) wnioskowania do pracodawcy o niezwłoczne wstrzymanie pracy (...).

Spółeczny Inspektor Pracy – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Podstawy prawne:

- ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jednolity z 12 stycznia 2018 r. Dz. U. z 2018 r. , poz. 108),
- ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 163 z późn. zm.)

Spółeczny Inspektor Pracy – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Art. 1 i 2 ustawy o sip

„ społeczna inspekcja pracy jest służbą społeczną pełnioną przez pracowników, mającą na celu zapewnienie przez zakład pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych, określonych w przepisach prawa pracy. Społeczna inspekcja pracy reprezentuje interesy wszystkich pracowników w zakładach pracy i jest kierowana przez zakładowe organizacje związkowe”.

Spółeczny Inspektor Pracy – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o sip, społecznym inspektorem pracy może być:

- *pracownik danego zakładu pracy, który jest członkiem związku zawodowego,*
- *pracownik danego zakładu pracy, który nie jest członkiem związku zawodowego.*

Art. 5 ust. 3 ustawy o sip - wymagania kwalifikacyjne dla społecznego inspektora pracy:

- *powinien posiadać niezbędną znajomość zagadnień wchodzących w zakres działania społecznej inspekcji pracy,*
- *posiadać co najmniej pięcioletni staż pracy w branży, do której zakład należy,*
- *co najmniej dwuletni staż pracy w danym zakładzie pracy.*

Spółeczny Inspektor Pracy – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Art. 4 ustawy o sip - uprawnienia społecznego inspektora pracy do :

- kontroli stanu budynków, maszyn, urządzeń technicznych i sanitarnych oraz procesów technologicznych (...),
- kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym postanowień układów zbiorowych i regulaminów pracy (...),
- uczestnictwa w kontroli w zakresie ochrony środowiska naturalnego (...),
- udziału w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (...),
- udziału w analizowaniu przyczyn powstawania przyczyn wypadków przy pracy, zachorowań na choroby zawodowe i inne schorzenia (...),
- udziału w przeprowadzaniu społecznych przeglądów warunków pracy (...),

Spółeczny Inspektor Pracy – kwalifikacje, zadania i uprawnienia

Art. 4 ustawy o sip - uprawnienia społecznego inspektora pracy do :

- opiniowania projektów planów poprawy warunków bhp i planów rehabilitacji zawodowej (...),
- podejmowania działań na rzecz aktywnego udziału pracowników zakładów pracy w kształtowaniu właściwych warunków bhp (...).

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

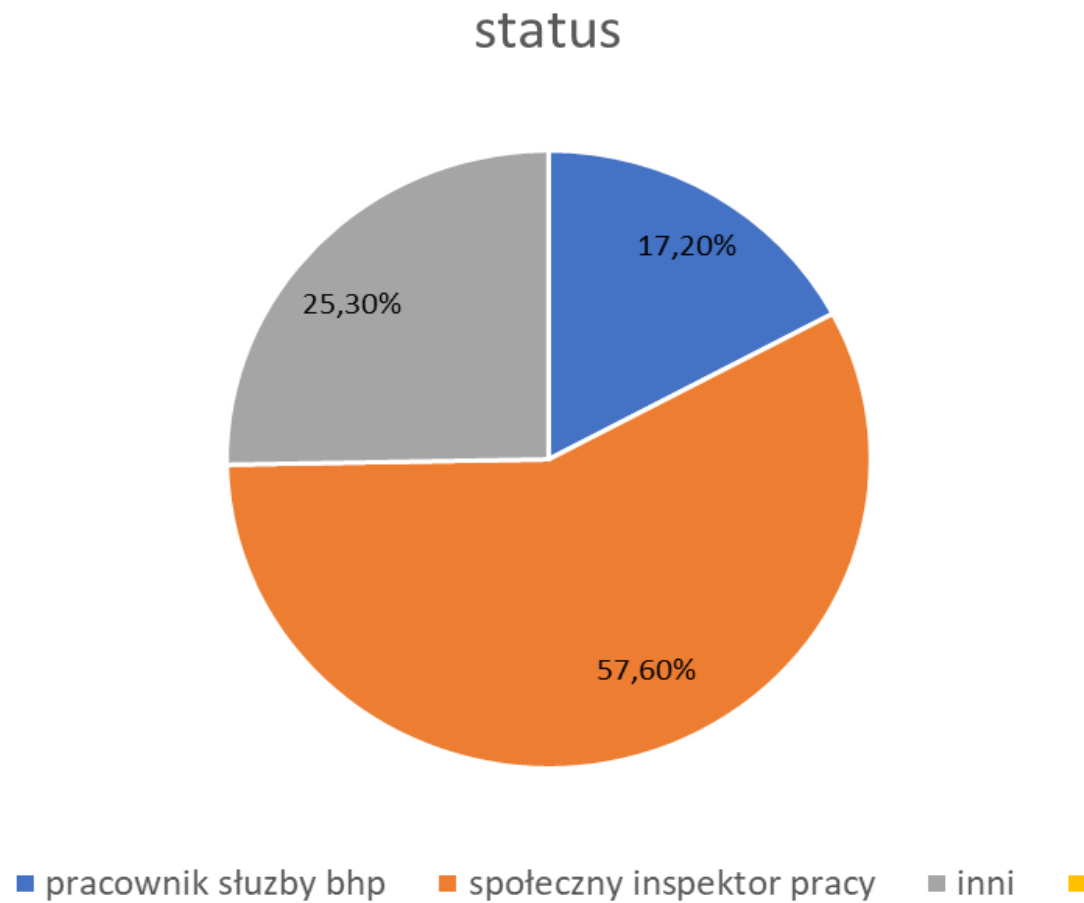
Analizę dokonano w oparciu o :

- Zadanie nr 07.A.08 „Rola zawiązków zawodowych w kształtowaniu bezpieczeństwa i higieny pracy”, realizowane w 2013 roku - Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy .
- Wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego przez CIOP-PIB wspólnie z OSPSBHP na potrzeby konferencji „Współpraca na rzecz bezpieczeństwa pracy w przedsiębiorstwie”, zrealizowanej w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” 14 czerwca 2013 r. w Sobieszewie k. Gdańska.
- Informacji uzyskanej od Polskiej Grupy Górniczej S.A.
- Informacji uzyskanej od Oddziału OSPSBHP w Radomiu, współpracującego z NSZZ Solidarność Region Ziemia Radomska.
- Obserwacji przekazywanych przez służbę bhp oraz własnych.

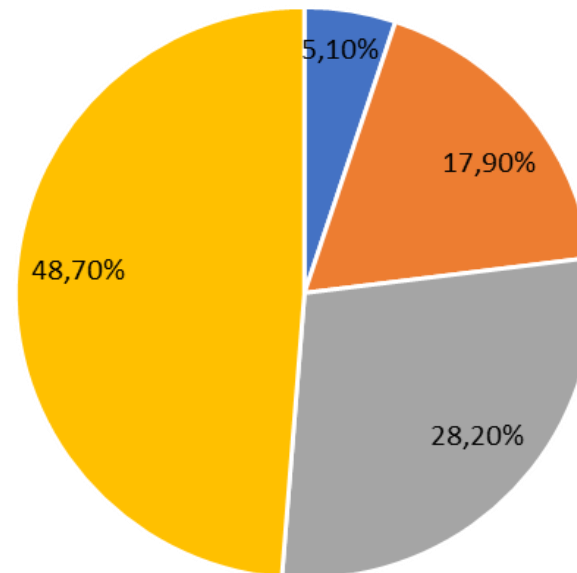
Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Status respondentów

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Metody prowadzenia konsultacji z pracodawcą w sprawach bhp

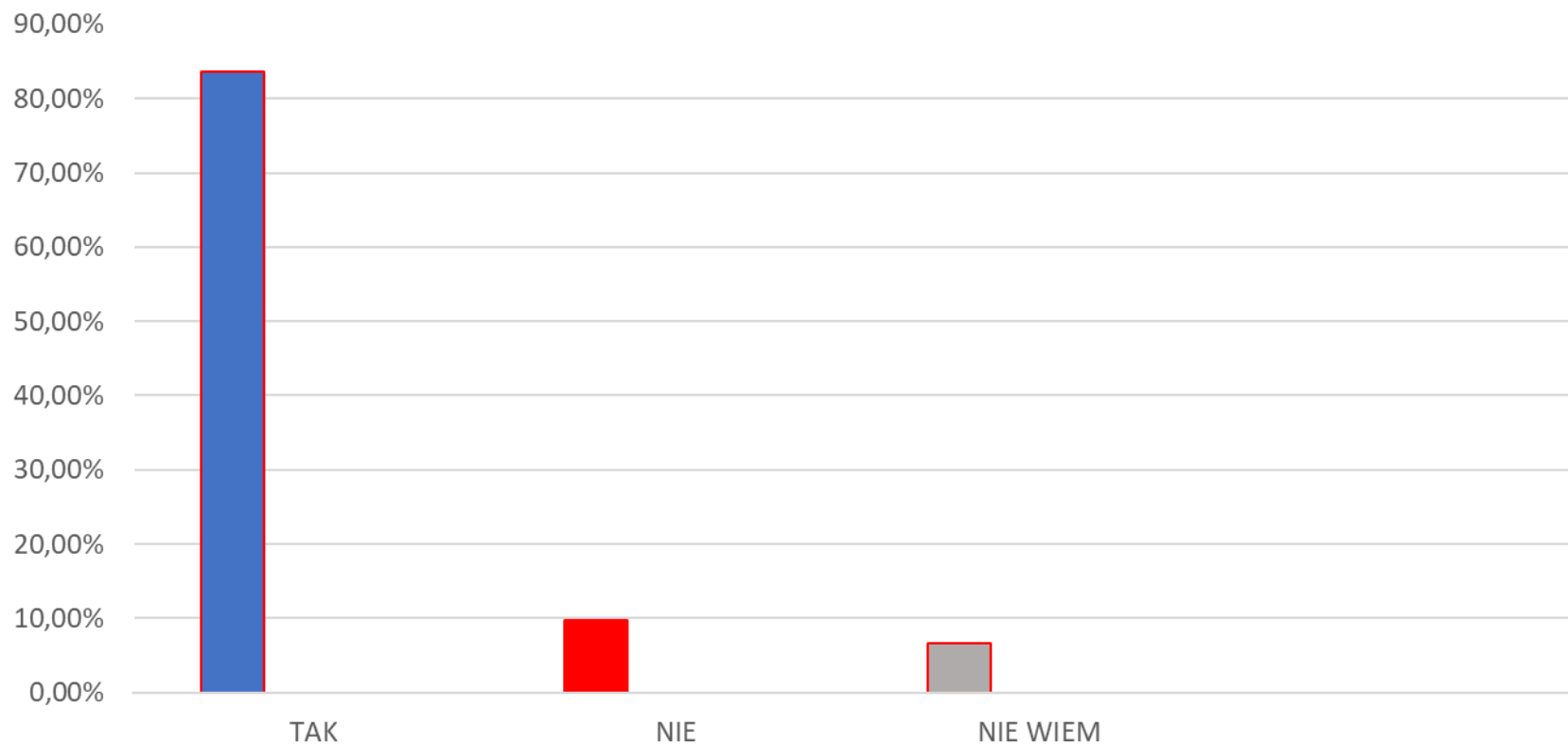

- korespondencyjnie/na piśmie
- podczas spotkań z załogą
- podczas spotkań ze służbą bhp
- w ramach komisji BHP

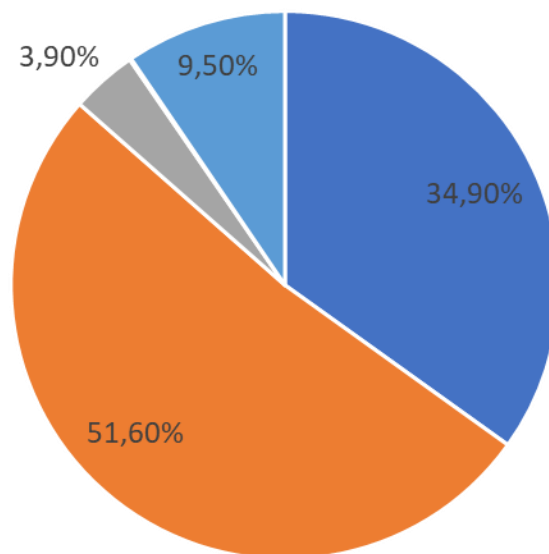
Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Czy w Pani/Pana przedsiębiorstwie pracownicy służby bhp współpracują ze związkami zawodowymi lub społecznym inspektorem pracy?

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Jak ocenia Pani/Pan współpracę pracowników służb bhp ze związkami zawodowymi lub społecznym inspektorem pracy w swoim przedsiębiorstwie?

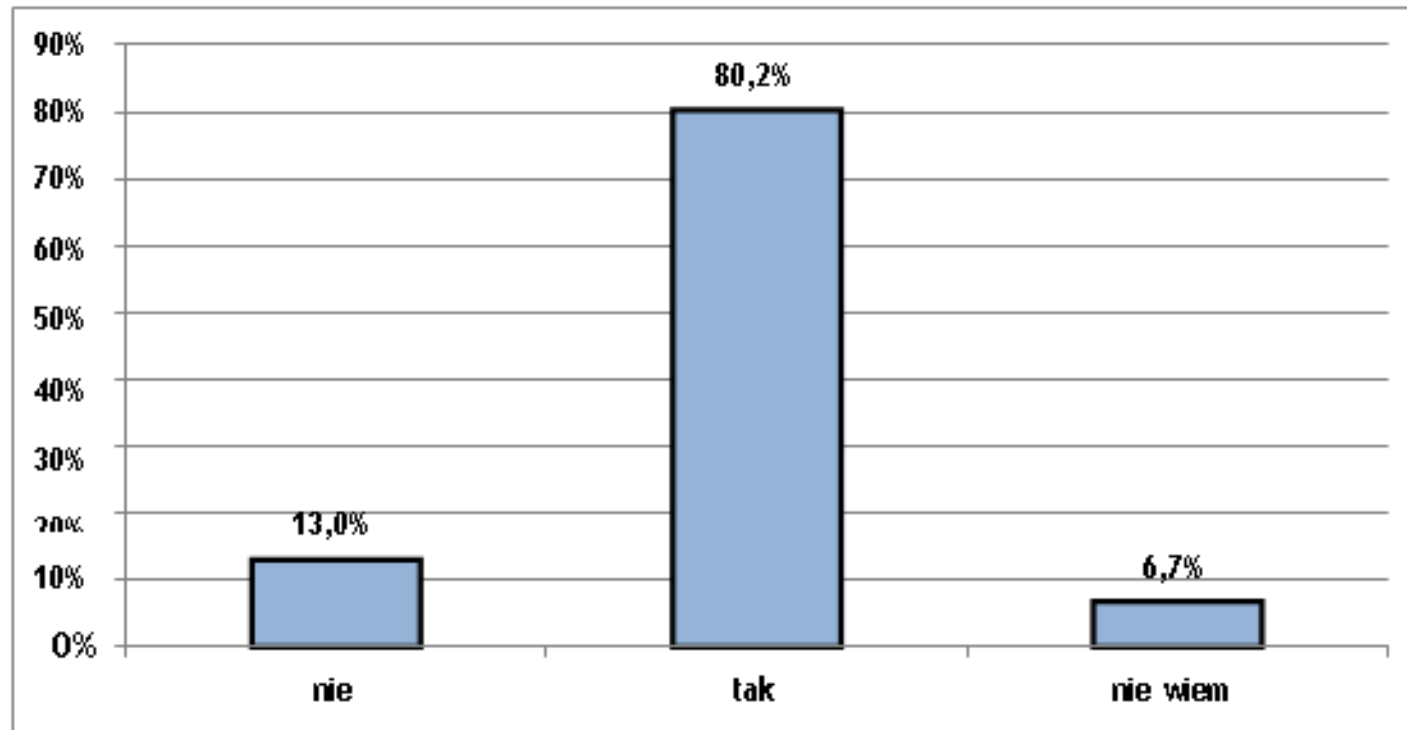

■ bardzo dobra ■ dobra ■ zła ■ bardzo zła ■ nie ma takiej współpracy

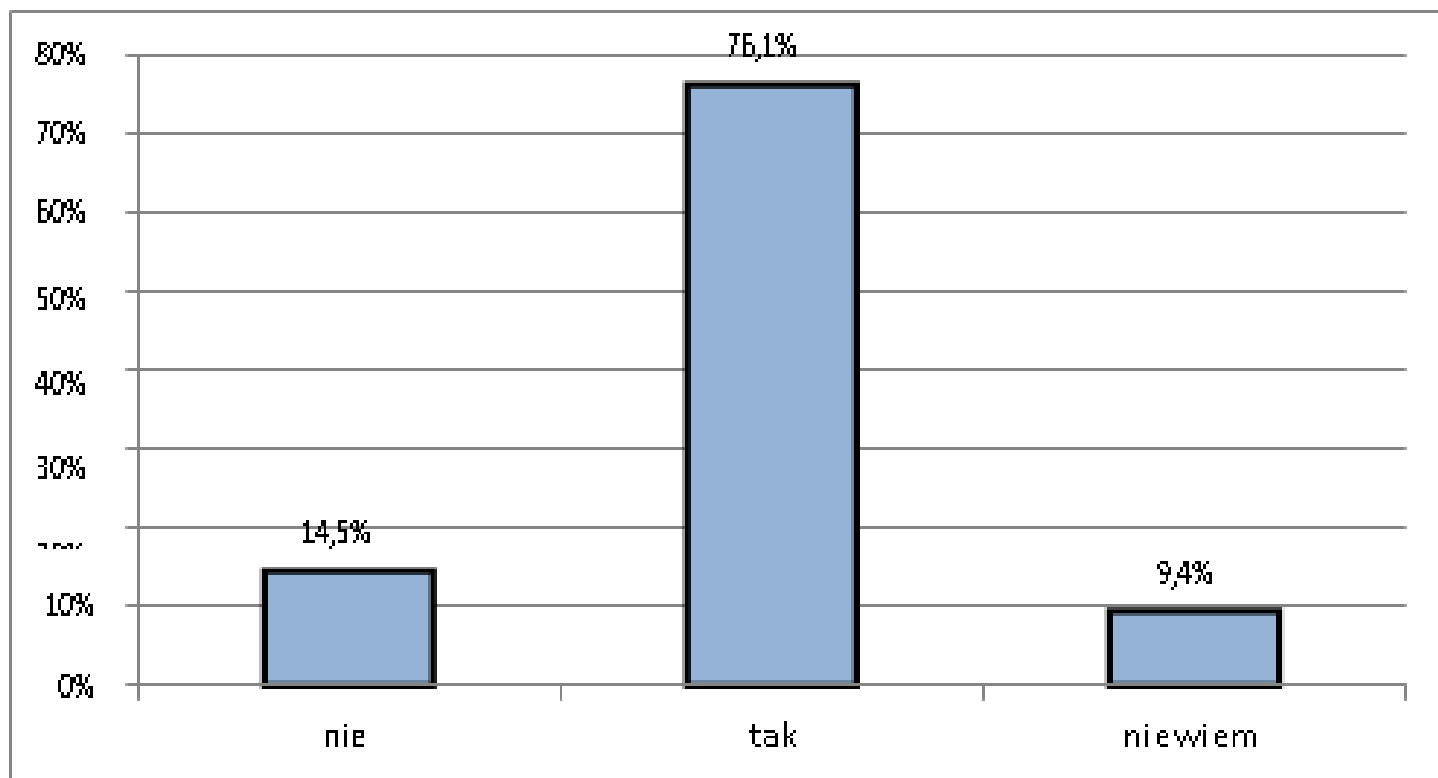
Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Czy pracownik służby bhp informuje związki zawodowe lub społecznego inspektora pracy o stanie bhp w przedsiębiorstwie (np. przekroczenia NDS/NDN, wypadki przy pracy, choroby zawodowe itp.)?

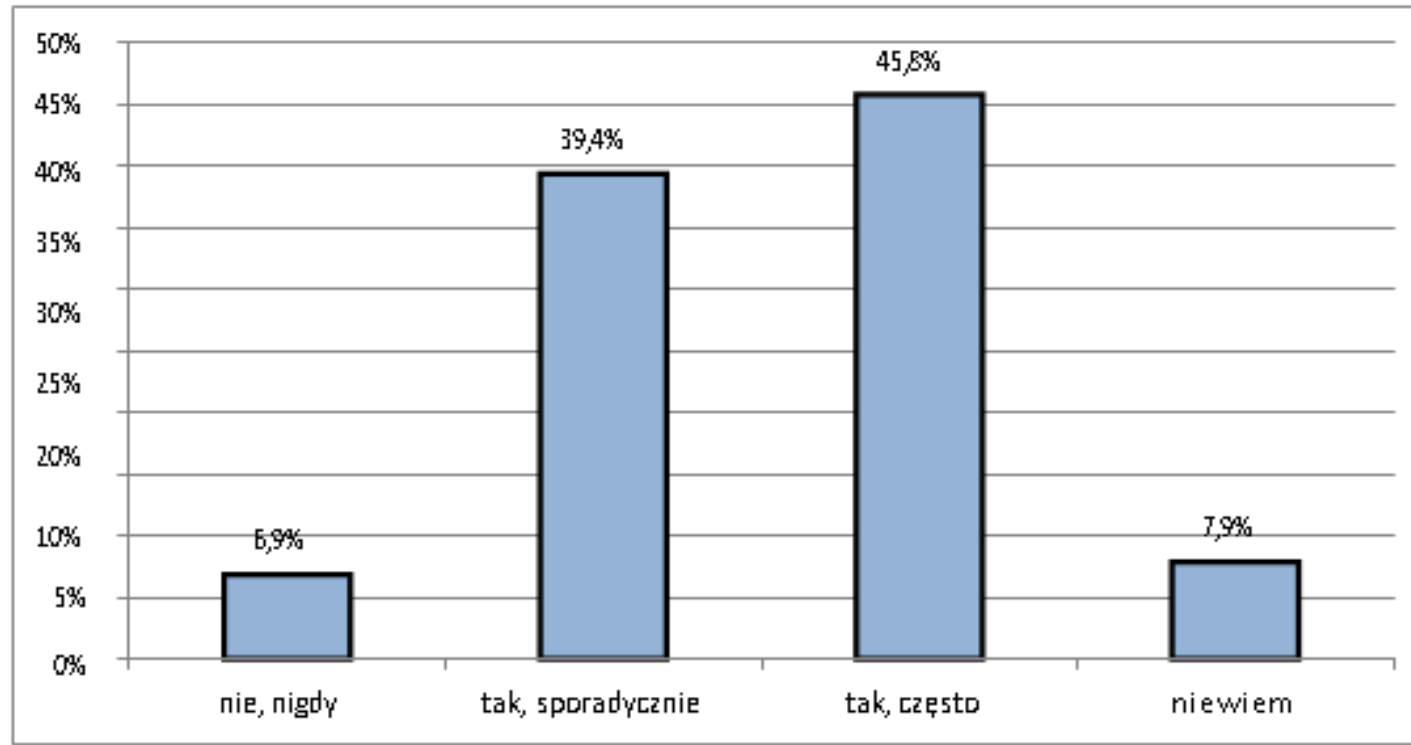
Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Czy pracownik służby bhp informuje związki zawodowe lub społecznego inspektora pracy o rodzaju środków ochrony indywidualnej lub/i zbiorowej, jakie stosują pracownicy?

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

Czy w przedsiębiorstwie były lub są podejmowane wspólne inicjatywy na rzecz bezpieczeństwa pracy przez służbę bhp i związki zawodowe lub społecznych inspektorów pracy?

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

„Dobre praktyki” – Polska Grupa Górnicza S.A.

Udział SIP :

- w pracach zespołów powypadkowych – delegacja na cały okres kadencji, dyżury domowe,
- w komisjach przetargowych - zakupy odzieży roboczej i ochronnej, środków ochrony indywidualnej, urządzeń małej mechanizacji itp.
- w doborze ŚOI – badania eksploatacyjne, ocena sprzętu ochrony dróg oddechowych,
- w Komisji Bezpieczeństwa – 12 SIP oraz 6 przedstawicieli ZZ,
- w społecznych przeglądach stanowisk pracy – audyty stanowiskowe,
- w konkursie „Pracuję bezpiecznie”.

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

„Dobre praktyki” – oddział OSP SBHP w Radomiu i NSZZ
„SOLIDARNOŚĆ” Region Ziemia Radomska

Warsztaty i szkolenia dla SIP w zakresie

- a) zasad i postępowania przy organizowaniu i przeprowadzaniu społecznych przeglądów pracy w zakładach,
- b) zasad i metod badań okoliczności i przyczyn wypadków (przykłady sporządzania dokumentacji wypadkowej),
- c) identyfikacji zagrożeń zawodowych na stanowiskach pracy i ocena ryzyka zawodowego,
- d) praktyczne umiejętności prowadzenia księgi zaleceń SIP,
- Wymiana doświadczeń w zakresie kontroli warunków pracy w zakładach,

Współpraca służby bhp i społecznych inspektorów pracy – przykłady

**„Dobre praktyki” – oddział OSPSBHP w Radomiu i NSZZ
„SOLIDARNOŚĆ” Region Ziemia Radomska**

- Konkursy plastyczne,
- Integracja członków rodzin SIP i służby bhp – pikniki, spotkania okolicznościowe.

**„Dobre praktyki” – wymiana doświadczeń pomiędzy członkami ZZ
BUDOWLANI a OSPSBHP**

- Podpisanie regionalnych porozumień o współpracy

Podsumowanie i wnioski

Porównanie uprawnień SIP i służby BHP

Spółeczna Inspekcja Pracy

- ✓ nie podlega bezpośrednio pracodawcy
 - ✓ jest organem kontrolnym w stosunku do pracodawcy
 - ✓ ma prawo wstępu w każdym czasie do pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy w celu wykonywania swoich zadań
- Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Urząd Dozoru Technicznego oraz inne organy nadzoru i kontroli warunków pracy obowiązane są udzielać pomocy w wykonywaniu jej zadań

Służba BHP

- ✓ podlega bezpośrednio pracodawcy
 - ✓ jest organem doradczym pracodawcy
 - ✓ ma prawo wstępu do pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy w celu wykonywania swoich zadań tylko w regulaminowym czasie pracy
- nie ma obligatoryjnego wsparcia w organach państwowych

Podsumowanie i wnioski

Porównanie uprawnień SIP i służby BHP

Spółeczna Inspekcja Pracy

- ✓ czuwa nad wykonaniem zaleceń, decyzji i nakazów organów nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, a w razie ich niewykonania zawiadamia te organy
- ✓ ma prawo uczestniczyć w kontrolach przeprowadzanych w zakładzie przez Inspektora Pracy oraz w podsumowaniu przeprowadzonej kontroli
- ✓ wykorzystując zakładową księgę zaleceń i uwag wydaje pracodawcy (kierownikom wydziałów) zalecenia mające moc urzędów

Służba BHP

- ✓ kontroluje oraz pomaga w realizacji zaleceń, decyzji i nakazów organów nadzoru i kontroli i zawiadamia pracodawcę o problemach w jej wykonaniu
- ✓ może być (ale nie musi) zaproszona do udziału w kontroli
- ✓ może wnioskować o usunięcie nieprawidłowości

Podsumowanie i wnioski

Wnioski:

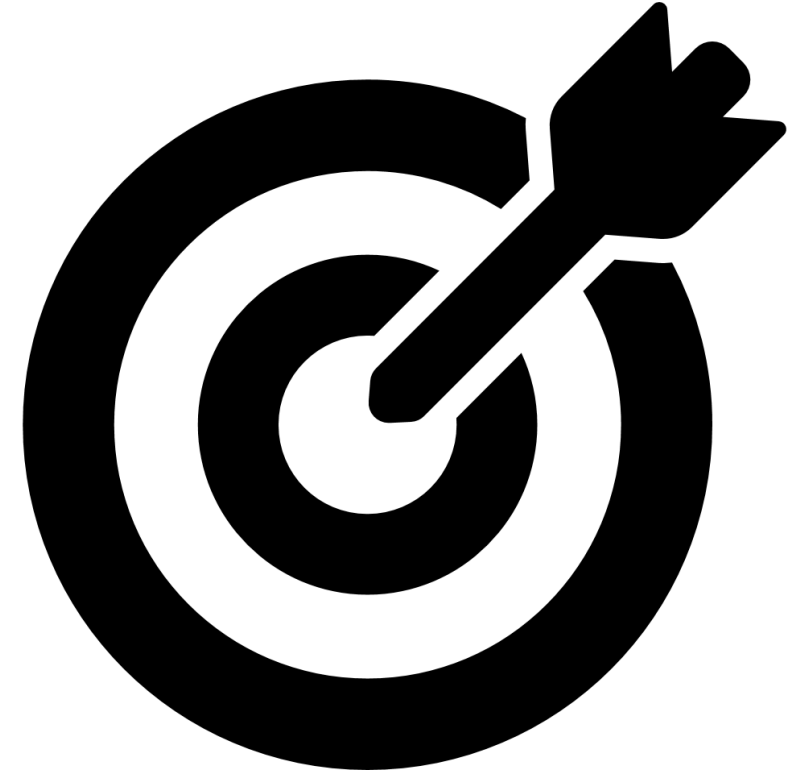
- większe współdziałanie pomiędzy służbą bhp a społeczną inspekcją pracy jest możliwe i przynosi dobre efekty,
- należy przy tym opracowywać i wdrażać jak najwięcej narzędzi (procedur stosowanych w zakładach pracy, wzorców postępowania, dobrych praktyk) stanowiących pomoc w realizacji uprawnień związków zawodowych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,

Podsumowanie i wnioski

Wnioski:

- należy w ustawodawstwie zapewnić wybory społecznej inspekcji pracy w małych i mikro zakładach, przez co zapewnić społeczny nadzór nad warunkami pracy we wszystkich firmach,
- społeczna inspekcja pracy ma do odegrania ważną rolę w systemie ochrony pracy,
- wzmocnić społeczną inspekcję pracy przez stosowne regulacje prawne,
- promować i wdrażać procedury, zwyczaje, praktyki pomocne w działalności sip,
- wzmocniać sip poprzez współpracę ze służbą bhp, przy wsparciu związków zawodowych, pracodawców i organów państwa.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Pracowników Służby BHP

www.ospsbhp.pl